

**CONCEPT
VERKIEZINGSPROGRAMMA**

GROEN, EERLIJK, OPEN

2018 - 2022

GroenLinks Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

1. GROEN ROTTERDAM

- 1.1 CIRCULAIRE STAD
- 1.2 STAD IN SAMENHANG
- 1.3 GEZONDE STAD
- 1.4 NATUURLIJKE STAD
- 1.5 DUURZAAM WONEN

2. EERLIJK ROTTERDAM

- 2.1 ONDERWIJS
- 2.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT
- 2.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING
- 2.4 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG
- 2.5 ZORG EN ONDERSTEUNING

3. OPEN ROTTERDAM

- 3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT
- 3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER
- 3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN
- 3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE

COLOFON

De programmacommissie bestaat uit Isabelle van Woerkom (voorzitter), Arjen de Groot (secretaris), Judith Bokhove, Annelies Goldhoorn, Ahmed Harika, Liesbeth van Herk, Robert Klumpes, Astrid Kockelkoren, Stephan Leewis, Harm de Oude, Dieudonné Penning, Lies Roest, Werenfried Spit, Peter Jan de Werk.

Redactie: Frank Hilbrands

1 **INLEIDING**

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

Beste Rotterdammers,

Rotterdam groeit, bloeit en bruist. We hebben een prachtige stad. Hier leven Rotterdammers vanuit alle windstreken samen. Onze stad wordt steeds mooier. Rotterdam is aantrekkelijk voor bezoekers en bewoners. Rotterdam is op zijn best als het danst, scoort, zingt en juicht.

Het wordt tijd dat het prachtige Rotterdam ook een duurzame stad wordt. In dit programma presenteert GroenLinks plannen om de stad groen, open en eerlijk te maken. GroenLinks wil dat Rotterdam de vanzelfsprekende vestigingsplaats wordt voor duurzame bedrijven. We willen stoppen met verouderde en vervuilende industrie die onze lucht, grond en water vergiftigt. Dat is goed voor de gezondheid van alle Rotterdammers en goed voor onze planeet. GroenLinks wil dat Rotterdammers minder elektriciteit en gas hoeven te gebruiken door te investeren in duurzame en beter geïsoleerde woningen.

We willen een stad die bereikbaar en in beweging is. Dat betekent voor GroenLinks meer ruimte voor mensen en minder ruimte voor auto's. We zorgen voor beter openbaar vervoer, meer en bredere fietspaden, meer ruimte voor de Rotterdammer te voet of in een scootmobiel en meer speelplekken voor kinderen.

GroenLinks wil een eerlijkere stad. Dat begint bij goed onderwijs voor alle Rotterdamse kinderen en een einde aan armoede in de stad. Een eerlijke stad gaat ook over goede begeleiding voor mensen die ontslagen zijn. Mensen die hun baan verliezen krijgen hulp bij het vinden van nieuw werk. Mensen die dat nodig hebben krijgen goede zorg. Rotterdammers kunnen zich prettig en veilig voelen in hun huis, wijk en stad. GroenLinks gelooft niet in bureaucratie, wantrouwen en dwang. Wij geloven in Rotterdammers.

We kiezen voor diversiteit en openheid van Rotterdam. In onze stad kun je jezelf zijn. Het maakt niet uit wat je gelooft of van wie je houdt. Rotterdammers hebben respect voor elkaar. Dat bereiken we met goed en betrouwbaar bestuur. Dit betekent dat iedereen moet kunnen begrijpen wat de gemeente doet én dat politici en ambtenaren bekend en vertrouwd zijn. Dat geldt voor het bestuur in het stadhuis, maar ook voor het bestuur van onze wijken.

Wij investeren in Rotterdam. Dat kost geld maar levert veel meer op. Een gezonde leefomgeving betekent minder zieke Rotterdammers en minder uitgaven aan zorg. Meer duurzame banen betekent minder mensen in de bijstand. Meer inspraak en meepraten bij plannen, zorgt voor een mooiere stad en bespaart tijd en geld voor bezwaar- en beroepsprocedures. Onze plannen zijn eerlijk, duurzaam en haalbaar.

Wij zijn trots op het programma van GroenLinks voor Rotterdam. Samen bouwen we aan een duurzame en eerlijke stad voor alle Rotterdammers.

Namens het bestuur

Namens de programmacommissie

Regien van Uden

Isabelle van Woerkom

48 HOOFDSTUK 1 GROEN ROTTERDAM

49

50 GroenLinks vindt dat **Rotterdam duurzaam, gezond en schoon** moet zijn. De stad is er voor de
51 mensen. Alle Rotterdammers hebben recht op een gezonde omgeving. De structuur van de stad is
52 verouderd, gericht op de auto in plaats van de mens. Veel gebouwen zijn ongezond en onzuinig. Er is
53 veel te doen.

54

55 Het havengebied, en de daar op gerichte economie draait op invoer, doorvoer en verbruik van fossiele
56 grondstoffen. Om klimaatverandering effectief tegen te gaan, wordt het tijd ons te richten op de
57 **circulaire economie en duurzame inrichting**. Een helder kader waarin duurzaam, schoon en
58 gezond de kernbegrippen zijn, vormt de basis voor innovaties die de economische en stedelijke
59 structuur **groener en zuiniger** maken.

60

61 De economie wordt **circulair**, en de stad wordt ingericht rond de Rotterdammers. Stad en gebouwen
62 worden **klimaatbestendig** en **energiezuinig**. Alleen zo haalt de stad de Parijse klimaatdoelstellingen.
63 Rotterdam wordt de stad voor **duurzame initiatieven** en daarmee nog aantrekkelijker voor bedrijven
64 die daar een leidende rol in spelen. In de visie van GroenLinks is Rotterdam in 2030 energieneutraal.
65 We pakken de kansen in de ontwikkeling van **duurzame energieproductie** zoals wind op zee.

66

67 Stad en haven maken een grootschalige omslag naar een circulaire industrie waarbij duurzame
68 biomassa en hergebruik van materialen de basis vormen voor hoogwaardige producten. Die
69 innovaties zorgen voor **meer en betere banen op alle niveaus**. De basis voor **hergebruik** is
70 **afvalscheiding**, eenvoudig en doeltreffend, voor bedrijven en bewoners. In Rotterdam is ruimte
71 schaars. Daarom is het belangrijk dat de stad het overzicht houdt en de **regie** voert over ontwikkeling
72 en inrichting. GroenLinks wil dat buurten en straten **aantrekkelijk, gezond en schoon** zijn. Alle
73 Rotterdammers hebben recht op een gezonde omgeving.

74

75 Rotterdam maakt de transitie naar een stad die gebouwd is voor zijn inwoners, waar in het verkeer de
76 fiets en **voetganger** de norm zijn. Het **fietsklimaat** van Rotterdam wordt fors verbeterd. De auto is te
77 gast. Bij de inrichting van de stad gaan we uit van de jongste en de oudste bewoners en
78 mindervaliden. Als kwetsbare groepen prettig en veilig in de stad kunnen wonen en reizen, kunnen
79 alle Rotterdammers dat.

80

81 De **milieukwaliteit** in Rotterdam is onder de maat. Dat heeft ernstige gevolgen voor de gezondheid
82 van alle Rotterdammers. Er zijn grote verschillen in levensverwachting tussen armere en rijkere
83 wijken. GroenLinks vindt dat de **gezondheid** van de Rotterdammers voorop moet staan. Dit betekent
84 dat de normen, voor **luchtkwaliteit, geluid, waterkwaliteit of veiligheid**, niet het eind van de
85 discussie zijn, maar het begin. Regelmatige **inspectie** van risicobedrijven helpt de gezondheid en de
86 veiligheid te waarborgen. Gezond voedsel moet bereikbaar zijn voor alle Rotterdammers. We
87 stimuleren kansen voor het verbouwen van gezond, milieuvriendelijk en lokaal voedsel.

88

89 GroenLinks accepteert niet dat de groei van de stad ten koste gaat van **natuurgebieden, parken,**
90 **volkstuinen** en ander groen. Onze stad moet duurzaam klimaatbestendig zijn ingericht. Huisdieren en
91 in het wild levende dieren verdienen een prettige leefomgeving in de stad. De basis daarvoor is een
92 goede Rotterdamse ecologische- en groenstructuur.

93

94 Een goede **waterhuishouding** is belangrijk voor Rotterdam. Daar is werk te doen. De stad is niet
95 voldoende voorbereid op de effecten van verhoogde temperatuur, heviger regen en andere gevolgen
96 van de klimaatverandering. Bodemdaling versterkt die effecten. Rotterdam heeft te veel versteende
97 straten en pleinen. **Vergroenen** zorgt dat regenwater beter weg kan. Zo bouwen we een stad die
98 duurzaam voorbereid is op **klimaatverandering**.

99

100 GroenLinks vindt dat iedere inwoner van Rotterdam **recht heeft op een passende woning,**
101 **betaalbaar en energiezuinig**. Dat is nu niet zo. Er zijn lange wachtlijsten in de sociale huursector.
102 Voor starters en huurders is het lastig een woning te kopen. Uit veel woningen lekt energie weg. Daar
103 zijn prima oplossingen voor. GroenLinks wil bestaande woningen verduurzamen en heldere
104 aanvullende eisen stellen aan nieuwbouw.

105 **1.1 CIRCULAIRE STAD**

106

107 **1.1.1 Actieve rol gemeente**

108 **Duurzaamheidsvisie kernbeleid:** De gemeente voert de regie over de omslag van fossiel naar
109 duurzaam op basis van een duurzaamheidsvisie met heldere keuzes en onderbouwing. In de
110 havenvisie en het ecologisch structuurplan worden de keuzes uitgewerkt tot beleid.

111

112 **Oprichting Rotterdam Circulair Centrum:** Er komt een Rotterdams Circulair Centrum waar
113 bewoners en bedrijven terecht kunnen met vragen en plannen, voor het uitwisselen van ideeën,
114 ontmoeting, advies, hulp bij bureaucratische hobbels en financieringsondersteuning. Innovatieve
115 bedrijven worden gestimuleerd.

116

117 **Actief aandeelhouderschap:** De gemeente neemt een actievere positie in als aandeelhouder in het
118 Havenbedrijf en in Eneco om de duurzame transitie te bevorderen. Deze aandelen worden niet
119 verkocht.

120

121 **Openbare gebouwen beschikbaar voor zonnepanelen:** De daken van openbare gebouwen worden
122 beschikbaar gesteld voor Rotterdammers om te investeren in zonnepanelen. Coöperatie Blijstroom is
123 een goed voorbeeld van zo'n initiatief.

124

125 **Naar energieopslag en een slim energienetwerk:** Rotterdam initieert, stimuleert en participeert in
126 onderzoek naar de mogelijkheden voor opslag van duurzame energie en de ontwikkeling van een slim
127 energienetwerk.

128

129 **Heldere regels, efficiënte vergunningverlening:** Innovatie gedijt het best bij ruimte voor initiatieven
130 en ondernemers, bij duidelijke regels, heldere eisen en korte doorlooptijden. GroenLinks wil dat de
131 gemeente die randvoorwaarden realiseert.

132

133 **1.1.2 Duurzame economie**

134 **Schone werkgelegenheid:** De gemeente voert actief beleid om schone arbeidsintensieve industrie,
135 zoals de duurzame maritieme sector en green offshore, naar de Rotterdamse haven te halen.

136

137 **Duurzaam vestigingsbeleid:** Rotterdam stuurt in het vestigingsbeleid op de groei van duurzame
138 bedrijvigheid en de afbouw van fossiel.

139

140 **Gronduitgifte past in duurzaamheidsvisie:** Alle nieuwe grond in de haven en op bedrijventerreinen
141 wordt enkel beschikbaar gesteld aan bedrijven die passen binnen deze nieuwe duurzame visie op de
142 Rotterdamse haven. Havenuitbreidingen vinden alleen plaats voor duurzame bedrijvigheid.

143

144 **1.1.3 Duurzame energie**

145 **Kolencentrales snel sluiten:** Kolenstook geeft veel CO₂-uitstoot en is daarmee de belangrijkste
146 oorzaak van klimaatverandering. Daarom sluiten we de kolencentrales op de Maasvlakte.

147

148 **Zonnecentrales langs snelwegen:** Langs alle stadssnelwegen maken we ruimte voor de aanleg van
149 zonnecentrales.

150

151 **Haven energieneutraal in 2030:** Bedrijven in de haven gaan voor 2030 energieneutraal werken,
152 onder andere door onderling en met de gemeente afspraken te maken over warmteopslag en
153 energierugwinning.

154

155 **Restwarmte lokaal hergebruiken:** Restwarmte is verspilling van energie. Die beperken we zoveel
156 mogelijk. Restwarmte die niet vermeden kan worden gebruiken we in kleine lokale warmtenetwerken.
157 Warmte lozen in water en lucht wordt bestreden.

158

159 **Meer ruimte voor windenergie:** Rotterdam versnelt de groei van windenergie door ruimte te maken
160 voor windturbines, in het havengebied en voor de Rotterdamse kust.

161

162 **Schoon en duurzaam vervoer:** Alle metro's en trams gebruiken groene stroom. Taxi's en bussen
163 gaan elektrisch of op waterstof rijden net als alle voertuigen van de gemeente.

164

165 **1.1.4 Afval en grondstoffen**

166 **Afval scheiden aan de bron:** Scheiden aan de bron wordt simpeler en grondstoffen terugwinnen
167 daardoor makkelijker. Scheiden zorgt voor lagere kosten, Rotterdammers zien dat terug in een lagere
168 milieuheffing.

169
170 **Makkelijker afval scheiden:** Gft-afval wordt in heel Rotterdam gescheiden ingezameld. Dat maken
171 we makkelijker, net als het inzamelen van plastic, zodat Rotterdammers afval dicht bij huis gescheiden
172 kunnen inleveren.

173
174 **Huishoudelijk afvalwater:** Uit afvalwater kunnen we allerlei voedingsstoffen en fosfaten terugwinnen.
175 De gemeente faciliteert en stimuleert dat proces.

176
177 **Afval is grondstof:** Het ingezameld afval wordt gebruikt voor recycling en compostering. De
178 reststromen verbranden we doeltreffend en schoon waardoor we energie opwekken.

179
180 **1.2 STAD IN SAMENHANG**

181
182 **1.2.1 Ruimte voor Rotterdammers**

183 **Prettige buurten:** De gemeente ondersteunt lokale initiatieven als Happy Streets, Open Streets,
184 Parklets en autovrije zondagen. Alle wijken voldoen aan de norm van Jantje Beton voor buitenspelen.
185 De 30 km-zones worden uitgebreid.

186
187 **Veilig naar school:** Er komen 100 kindlinten: veilige fiets- en wandelroutes naar scholen. De directe
188 omgeving van scholen wordt autovrij ingericht.

189
190 **Infrastructuur voor schoon verkeer:** Er komt een brug voor fietsers en voetgangers tussen
191 Katendrecht en Charlois. De Maastunnel en 's Gravendijkwal wordt gereserveerd voor OV. De
192 Coolsingel, Meent en Witte de Withstraat worden autovrij als eerste stap naar een autoluw centrum.
193 Er komen meer fietsstraten. Bij verkeerslichten is de volgorde: eerst voetganger en fietser, dan OV, en
194 dan autoverkeer.

195
196 **Van autoparkeernorm naar mobiliteitsnorm:** In heel Rotterdam wordt betaald parkeren ingevoerd.
197 De tarieven voor parkeren en vergunningen worden verhoogd naar marktconform niveau. De
198 autoparkeernorm wordt vervangen door een mobiliteitsnorm waarin fiets, deelauto, OV en eigen auto
199 wordt meegewogen.

200
201 **Aandacht voor historie:** Rotterdam heeft aandacht voor de gelaagdheid en de geschiedenis van de
202 stad door behoud van cultuurhistorisch erfgoed en zorg voor monumenten. Zo stimuleert de gemeente
203 de verdere ontwikkeling van de Hofbogen in samenspraak met de wijk.

204
205 **Verdichten gebeurt groen:** Het binnenstedelijk gebied wordt verder verdicht om aantasting van
206 parken en omliggend groen te voorkomen. De gemeente neemt de regie in de uitgifte van
207 ontwikkellocaties. Bestaande en braakliggende kavels en in onbruik geraakte havengebieden worden
208 eerst benut.

209
210 **Kantoren worden woningen:** De gemeente zorgt voor vlotte vergunningverlening en ondersteuning
211 bij herontwikkeling van kantoorgebouwen voor woningbouw. Het onbenutte water van oude
212 havenbekkens biedt ruimte voor drijvend bouwen.

213
214 **Rotterdam ondergronds:** De gemeente houdt rekening met ondergrondse drukte en aantasting van
215 functies van de openbare ruimte, zodat andere ontwikkelingen niet belemmerd worden en de
216 mogelijkheden zoals energieopwekking eerlijk worden verdeeld.

217
218

219 **1.2.2 Fietsen**
220 **Betere fietspaden:** Fietspaden worden breed genoeg, van rood gerecycled asfalt, met ruime bochten
221 en voorrang op rotondes. Alle fietspaden langs de hoofdroutes in het centrum worden
222 tweerichtingsfietspaden aan weerszijden van de straat.

223
224 **Meer fietsroutes:** Het netwerk van fietssnelwegen wordt uitgebreid en de fietssnelwegen worden tot
225 het centrum van de stad doorgetrokken. Er worden ook fietsroutes gescheiden van de hoofdwegen
226 aangelegd. Alle fietspaden worden scootervrij.

227
228 **Meer fietsenstallingen:** Rotterdam krijgt buurtstallingen, mobiele fietsenstallingen bij evenementen
229 en gratis bewaakte fietsenstallingen. De politie geeft hogere prioriteit aan de aanpak van
230 fietsendiefstal.

231
232 **Betere aansluiting fiets-ov:** Bij treinstations komen meer fietsstallingsmogelijkheden.
233 Deelfietsystemen worden verder uitgebreid. Bij alle metrostations komen ov-fietsen te staan.

234 235 **1.2.3 Openbaar vervoer**

236
237 **Meer OV in de stad:** In de spits gaat de frequentie van metro's en trams omhoog. De metro gaat
238 vrijdag en zaterdagnacht heel de nacht doorrijden. De frequentie van de nachtbus gaat omhoog.
239 En er komen nieuwe lijnen:

- 240 - Een metroringlijn door de gebieden Kralingen, IJsselmonde, Feijenoord, Charlois, Delfshaven,
- 241 Overschie en Hillegersberg
- 242 - Tram en bus op Zuid worden uitgebreid
- 243 - Er komt een elektrische waterbus tussen Vlaardingen, Schiedam, Rotterdam en Capelle

244
245 **OV blijft betaalbaar:** De ov-tarieven worden de komende vier jaar niet verhoogd. Losse kaartjes
246 worden in prijs verlaagd. De kosten van de nachtbus gaan omlaag.

247
248 **Overstappen buiten de stad:** Er komen meer P+R-plekken om uit de auto in snel openbaar vervoer
249 te stappen. Voor goederen komen er overslagplaatsen met aansluiting op schone stadsdistributie.

250
251 **Toegankelijkheid:** Voor ouderen en toeristen wordt het gebruik van het ov gemakkelijker gemaakt.
252 We zorgen voor eenvoudige en duidelijke verwijzingsborden. Ook voor gehandicapten wordt de
253 toegankelijkheid geoptimaliseerd.

254 255 **1.3 GEZONDE STAD**

256 257 **1.3.1 Actieve rol gemeente**

258 **Schoon inkopen:** Bij de vergunningverlening, concessieverlening en inkoop wordt de voorkeur
259 gegeven aan vervoersdiensten en bedrijven die maatregelen nemen ter verbetering van de
260 luchtkwaliteit in de stad.

261
262 **Aanpak van milieudelicten:** Risicobedrijven worden strenger gecontroleerd. Bedrijven die vaak een
263 milieu- of veiligheidsovertreding begaan moeten worden gesloten. Er komt strenger toezicht op
264 emissies door bedrijven, lozingen van giftige gassen en stankoverlast. Rotterdam krijgt weer een
265 milieuteam dat illegale lozingen, het dumpen van chemisch afval en andere milieudelicten opspoorst.

266
267 **Bestrijding van luchtvervuiling:** De gemeente ontwikkelt ambitieus beleid om de uitstoot van
268 ultrafijnstof terug te dringen. De gemeente zet zich actief in om burgermeetnetwerken te
269 ondersteunen.

270 271 **1.3.2 Minder vervuiling**

272 **Milieuzone uitbreiden:** De milieuzone wordt verder uitgebreid naar Zuid en buiten de ring. We weren
273 alle dieselauto's en niet-elektrische brommers en scooters.

274
275 **Schone schepen en generatoren:** Walstroom wordt verplicht voor alle schepen. Generatoren op
276 fossiele brandstoffen worden verboden. De schoonste categorie schepen krijgt korting op het
277 havengeld.

278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329

Minder vliegverkeer: Voor uitbreiding van Rotterdam-The Hague Airport is geen plaats. De geluidsoverlast en het aantal nachtvluchten wordt teruggedrongen.

Minder houtstook: De gemeente geeft voorlichting over de gevolgen van houtstook. Via het bouwbesluit worden open haarden en houtkachels in nieuwbouwwoningen voorkomen. Barbecueën op gas of elektriciteit wordt gestimuleerd.

1.3.3 Gezondere Rotterdammers

Gezonde voeding: De gemeente stimuleert buurtinitiatieven en projecten op scholen rond gezonde voeding. Voedselverspilling gaan we tegen.

Gezonde scholen: Schoolgebouwen in gemeentelijk eigendom worden verduurzaamd. Daarbij staat het binnenklimaat centraal. Achterstallig onderhoud wordt weggewerkt. Sport op school wordt gestimuleerd, het schoolzwemmen wordt op alle Rotterdamse scholen (opnieuw) ingevoerd.

Ruimte voor sport: Schoolsportverenigingen bieden leerlingen de mogelijkheid na schooltijd onder begeleiding te sporten. Het aantal sportveldjes in wijken wordt uitgebreid. Bestaande sportaccommodaties worden niet opgeofferd aan woningbouw of bedrijventerreinen.

Sport voor iedereen: De gemeente verleent geen financiële steun aan bouw of renovatie van voetbalstadions maar besteedt dit geld aan breedtesport. Rotterdam blijft actief in de verbinding van grootschalige topsportevenementen met kleinschalige wijkinitiatieven.

1.4 NATUURLIJKE STAD

1.4.1 Water

Klimaatbestendiger stad: Hittestress en het gebrek aan waterberging pakken we aan door meer groen en open water. Groene daken en waterpleinen zijn daar voorbeelden van.

Waterkwaliteit omhoog: Overstort van regenwater op singels wordt vermeden. Regentonnen worden gestimuleerd. Het gebruik van chemicaliën om bijvoorbeeld overlast van blauwalg in zwemwater te voorkomen wordt gestaakt. Bij (her)ontwikkeling wordt een gescheiden rioolstelsel aangelegd.

Fundering samen aanpakken: De gemeente steunt bewoners met funderingsproblemen met advies en financiering. Gemeente en het waterschap ontwikkelen samen met bewoners de aanpak van wateroverlast en grondwaterproblemen.

1.4.2 Groen

Ecologische stadsstructuur: Onderdeel van de duurzaamheidsvisie wordt een ecologisch structuurplan met een stedelijke groenstructuur. Waardevolle groene plekken worden verbonden naar voorbeeld van het Essenburgpark en de Groene Connectie. De groenstructuur is voor voetgangers en fietsers goed toegankelijk. We stimuleren de aanleg van natuurvriendelijke oevers en bermen.

Groenmakelaar steunt initiatieven: De gemeente stelt een Groenmakelaar aan die initiatiefnemers ondersteunt hun groene ideeën te realiseren over de verschillende gemeentelijke diensten heen.

Bestaand groen blijft groen: We zijn zuinig op ons groen. Als het echt niet anders kan compenseren we door een stuk groen van 1,7 keer de originele grootte. Riool- en infrastructurele projecten houden rekening met de groenstructuur, bestaande en monumentale bomen. Plannen worden overlegd met bewoners. De groene grenzen van de stad bebouwen we niet.

330 **Herplantplicht:** Voor het verwijderen van bomen, op openbaar en particulier terrein, geldt een
331 meldingsplicht. Voor de gemeente, nutsdiensten en andere (semi) overheidsdiensten geldt - boom
332 voor boom - een herplantplicht.
333

334 **Groen goed onderhouden:** De gemeente voorkomt achterstallig onderhoud van bos, plantsoen en
335 groenstroken en voorkomt daarmee rigoureuze kap- en snoeiwoede.
336

337 **Minder verstening:** De gemeente gaat de verstening tegen met voorlichting, samenwerking met
338 corporaties en VVE's, en via de hoogte van de rioolheffing. Er komt een stimuleringsmaatregel voor
339 het vervangen van schuttingen door heggen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door
340 groenstroken te verbreden en meer heggen aan te leggen.
341

342 1.4.3 Dieren

343 **Biodiversiteit:** De stedelijke ecologische structuur zorgt voor een rijke stedelijke biodiversiteit. Door
344 een slimme soortkeuze worden planten en bomen in het stedelijk groen aantrekkelijker voor vogels,
345 bijen, vlinders, vleermuizen en andere dieren. Overlast van ratten, meeuwen, duiven en andere dieren
346 wordt op diervriendelijke wijze bestreden.
347

348 **Dierenwelzijn in kaart:** Rotterdam voert een jaarlijkse dierenwelzijnsmonitor in zodat de effecten van
349 het gemeentelijk beleid op stadsnatuur, dierenwelzijn en biodiversiteit in kaart worden gebracht.
350

351 **Vogelvriendelijke stad:** Nieuwe gebouwen worden vogelvriendelijk gebouwd, met vogelvides voor
352 mussen en zwaluwdakpannen.
353

354 1.5 DUURZAAM WONEN

355 1.5.1 Actieve rol gemeente

356 **Gevarieerde buurten:** In alle wijken en in alle woningbouwprojecten wordt gestuurd op meer
357 woondifferentiatie. De Rotterdamwet, die de stad ontoegankelijk maakt voor wie het minder heeft,
358 wordt afgeschaft.
359

360 **Aangepast wonen:** Rotterdam maakt het mogelijk dat mensen die dat zelf willen zo lang mogelijk in
361 hun eigen woning blijven wonen, ook als dit aanpassingen van de woning vraagt.
362

363 **Plattedakenplan:** Bij aanvraag van een bouwvergunning wordt een plattedakenplan gevraagd. Zo
364 stimuleren we groene daken, stadslandbouw, zonnepanelen en waterberging op het dak.
365

366 **Kwalitatieve hoogbouw:** Nieuw geplande hoogbouw voldoet in Rotterdam aan allerhoogste eisen.
367 Dat geldt voor duurzaamheid, brandveiligheid, inpassing, architectuur in de omgeving, bezonning en
368 windhinder. De plint, de begane grond, wordt gebruikt voor hoogwaardige en aangename
369 verblijfsruimte op straatniveau. In dichtbebouwde gebieden is voldoende openbare groene
370 verblijfsruimte beschikbaar.
371

372 1.5.2 Alle Rotterdammers kunnen goed wonen

373 **Alleen slopen voor herbouwen:** De plannen van de huidige woonvisie voor de sloop of verkoop van
374 20.000 sociale woningen worden teruggedraaid. Sloop mag alleen als er voor de bewoners voldoende
375 geschikte en financieel passende woningen zijn of komen.
376

377 **Bouwen naar behoefte:** De gemeente inventariseert wat de woonbehoefte is van haar inwoners en
378 doet dat niet alleen op inkomen, maar ook op doelgroepen zoals zorgbehoevenden, studenten,
379 ouderen, alleenstaanden en families. Met woningcorporaties, projectontwikkelaars en omliggende
380 gemeentes worden goede afspraken gemaakt om aan de woonbehoeften te voldoen.
381 Wachtlijsten voor huurwoningen worden teruggedrongen tot maximaal 1 jaar.
382
383
384

385 **Leegstand bestrijden:** Eigenaren moeten eerder worden gedwongen mee te werken aan hergebruik.
386 Herbestemming voor woningbouw wordt vergemakkelijkt. Wanneer leegstaande panden door tijdelijk
387 maatschappelijk gebruik in waarde stijgen, moet de waardestijging ook ten goede komen aan de
388 vrijwilligers die tijd en energie hebben geïnvesteerd.

389

390 **1.5.3 Wonen kan veel duurzamer**

391 **Bestaande woningen zuiniger:** In Rotterdam treffen we ambitieuzere maatregelen dan die in de
392 Parijse klimaatafspraken zijn vastgelegd. De 70.000 meest onzuinige woningen worden geïsoleerd.
393 We maken afspraken met corporaties om huurwoningen zuiniger te maken zodat huurders profiteren.
394 We ondersteunen VVE's en particuliere eigenaren.

395

396 **Duurzame nieuwe woningen:** Nieuwe woningen worden tenminste energieneutraal gebouwd. Bij het
397 bouwen worden zoveel mogelijk duurzame materialen gebruikt. In nieuwe woonwijken komt geen
398 aardgasaansluiting. Waar mogelijk stimuleren we het gebruik van geothermie en warmtepompen.

399

400 **Groene verdichting:** We zetten de verdichting van Rotterdam door met behoud van kwalitatief groen
401 en aandacht voor verlevendiging van de stad. Dus we bouwen niet in parken op sportvelden of
402 volkstuincomplexen.

403 2. EERLIJK ROTTERDAM

404

405 Wij willen van Rotterdam een stad maken waar iedereen zich welkom en waardevol voelt. Rotterdam
406 is de 'jongste' stad van Nederland. Andere steden vergrijzen, wij verjongen. **Jongeren zijn ons**
407 **belangrijkste kapitaal**. In het Rotterdam van GroenLinks start geen enkel kind met achterstanden
408 aan de basisschool en haalt elk kind het maximale uit zijn of haar talenten. GroenLinks wil voor
409 Rotterdam de optimale vroeg- en voorschoolse educatie en de **beste scholen van Nederland**.

410

411 De werkloosheid in Rotterdam is twee keer hoger dan het Nederlands gemiddelde. We wonen in de
412 **armste stad** van Nederland. Gezondheidsproblemen, ongezonde huisvesting en laaggeletterdheid
413 zijn zowel oorzaak als gevolg. De tweedeling die daar het gevolg van is, is voor GroenLinks
414 onverteerbaar. Armoede bestrijden, betaalbare en toegankelijke zorg, en alle Rotterdammers **kansen**
415 **bieden** is voor GroenLinks niet alleen een kwestie van **fatsoen** maar ook de best denkbare
416 **investering** in de **toekomst**.

417

418 We zetten ons in voor **nieuwe werkgelegenheid** door flink te investeren in de transitie naar duurzame
419 economie. Hoogwaardige maakindustrie, green offshore, verduurzaming van woningen en andere
420 gebouwen zorgen voor goede banen op alle niveaus. Om **kansen** te kunnen **pakken** wil GroenLinks
421 dat Rotterdammers na hun schooljaren kunnen **doorleren**.

422

423 Wie geen **startkwalificatie** heeft krijgt van GroenLinks de kans een diploma te halen of een **vak** te
424 **leren**. Wie geen werk heeft krijgt een uitkering en hulp bij het vinden van een nieuwe baan. Daarbij
425 staat vertrouwen in wat Rotterdammers kunnen centraal.

426

427 In het Rotterdam van GroenLinks wordt niemand van het kastje naar de muur gestuurd. Dat is
428 belangrijk in een stad waar een op de vijf Rotterdammers op of onder het **sociale minimum** leeft.
429 Rotterdammers die de gemeente om hulp vragen, krijgen een vaste begeleider tot het probleem is
430 opgelost. **Schuldhelpverlening** maken we **toegankelijker** waardoor er minder mensen afhaken.

431

432 De gevolgen van de bezuinigingen op voorzieningen voor de meest kwetsbare Rotterdammers zijn de
433 afgelopen jaren steeds meer zichtbaar geworden in de stad. Meer **incidenten** met verwarde
434 personen, geen doorstroming uit de **nachtopvang** en onaanvaardbare **wachtlijsten** bij Veilig Thuis,
435 het meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat is voor GroenLinks onaanvaardbaar.

436

437 Voor GroenLinks staat de menselijke maat centraal. We investeren in vroegsignalering en preventie
438 om grotere problemen te voorkomen. Voor stadsgenoten met complexe problemen maken we het
439 vinden van de juiste hulp minder ingewikkeld. Rotterdammers bepalen zoveel mogelijk zelf welke
440 ondersteuning nodig is, in samenspraak met familie, vrienden en hulpverleners. Behalve in **opvang**
441 investeren we in **preventie**. Zo voorkomen we dat **kwetsbare Rotterdammers** in de problemen
442 komen.

443

444 De menselijke maat betekent ook dat in **wijkteams samenwerking** tussen verschillende
445 professionals, gemeentelijke diensten en maatschappelijke organisaties cruciaal is.

446

447

448 **2.1 ONDERWIJS**

449

450 **2.1.1 Kansen voor alle leerlingen**

451 **Rotterdamse peuters zijn er vroeg bij:** De voorschoolse educatie breiden we uit, zo start geen kind
452 met een achterstand aan de basisschool. De verschillen tussen voorschoolse educatie,
453 peuterspeelzalen en kinderopvang werken we weg. Zo spelen kinderen van jongs af aan samen.

454

455 **Kinderen zonder taalachterstand naar school:** Het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) test
456 kinderen voor ze naar school gaan op taalachterstand. Logopedisten van het CJG verwijzen naar het
457 juiste hulpaanbod.

458

459 **Ouderbetrokkenheid en ouderbijdrage:** Rotterdamse scholen stimuleren de ouderbetrokkenheid
460 door het inzetten van ouderconsulenten en het faciliteren van ouderinitiatieven. Leerlingen worden niet
461 uitgesloten van schoolactiviteiten omdat de vrijwillige ouderbijdrage niet betaald is.

462

463 **Passend onderwijs voor alle kinderen:** Elk kind verdient goed en passend onderwijs. In Rotterdam
464 is er voor ieder kind een passende school of leeromgeving te vinden, zodat er geen kinderen onnodig
465 thuiszitten.

466

467 **Terugdringen schooluitval:** Voor thuiszitters zoeken we een passende school. Bij overstappen van
468 het ene naar het andere schooltype is er contact tussen mentoren.

469

470 **Gezonde leerlingen:** Rotterdam blijft investeren in programma's om jongeren aan het bewegen te
471 krijgen, zoals Lekker Fit en de schoolsportverenigingen.

472

473 **Gezonde gebouwen:** We willen goed onderwijs in goede gebouwen, niet in barakken, containers of
474 andere noodgebouwen. Duurzame schoolgebouwen en groene schoolpleinen bevorderen de
475 resultaten. Lagere energiekosten zorgen voor meer geld voor onderwijs.

476

477 **Gezond onderwijsstelsel:** De gemeente Rotterdam spant zich in om de bureaucrativering van het
478 onderwijs tegen te gaan en om de deskundigheid van Rotterdamse leerkrachten te vergroten.

479

480 **2.1.2 Een goede basis**

481 **Rotterdam heeft de beste docenten:** We bieden beginnende leraren en zij-instromers kansen en
482 begeleiding. De lerarenbeurs, onderlinge uitwisseling en minder bureaucratie houden het vak voor alle
483 docenten aantrekkelijk.

484

485 **Innovatiebudget voor onderwijs:** In Rotterdam stimuleren we onze scholen om kansen te pakken in
486 de economische omslag naar groene en duurzame techniek. Om dat mogelijk te maken komt er voor
487 scholen een innovatiebudget.

488

489 **Extra lesuren:** Er komt meer budget voor brede scholen zodat meer scholen de lesdag kunnen
490 verlengen.

491

492 **Gemengde scholen:** Rotterdamse scholen weerspiegelen de diversiteit van de stad. De gemeente
493 stelt eisen aan schoolbesturen om gemengde scholen te bevorderen en ondersteunt ouderinitiatieven.
494 Scholen met minder diversiteit zoeken onderling contact.

495

496 **Brede ontwikkeling:** We versterken de aansluiting tussen scholen en bibliotheken,
497 sportverenigingen, muziek-, dans-, teken- en schilderscholen en andere culturele instellingen.
498 Rotterdam investeert in een lesprogramma mediawijsheid dat jongeren leert hoe je goed met internet
499 en sociale media omgaat. Elke Rotterdamse school wordt een VN Ecoschool. Zo worden leerlingen
500 zich op een praktische manier bewust van belang van duurzaamheid, natuur en milieu. De gemeente
501 stimuleert het ontwikkelen en onderwijzen van lesprogramma's over onderwerpen zoals bijvoorbeeld
502 de slavernij, de holocaust en de geschiedenis van Rotterdam.

503

504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562

2.1.3 Middelbaar en hoger beroepsonderwijs

Rotterdam stimuleert doorleren: Dat doen we door studeren met behoud van uitkering mogelijk te maken maar ook door een breed aanbod aan taal- en volwassenenonderwijs. Zo verbeteren Rotterdammers hun kansen op de arbeidsmarkt.

Mbo leidt vakmensen op: Rotterdam zoekt de grens van de kwalificatieplicht op met een leerwerkplicht waardoor jongeren via een meester-gezel constructie al werkend vakbekwaam worden. mbo's onderwijzen vakkennis maar ook de sociale vaardigheden, nodig voor de arbeidsmarkt van de 21ste eeuw.

Iedere Rotterdammer een stageplek: Mbo's bieden alleen opleidingen inclusief stageplaatsen. Zo wordt de keten onderwijs-stage-arbeidsmarkt beter. De gemeente is een grote werkgever en geeft het goede voorbeeld door meer stageplaatsen aan te bieden.

Aanbod hoger onderwijs: Rotterdam streeft naar een breed opleidingsaanbod in het hbo en universitair onderwijs. We stimuleren verbindingen tussen stad en studie en de ontwikkeling van opleidingen die de transitie naar een duurzame economie helpen vormgeven en aanjagen.

Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt: De aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven moet beter zodat jongeren een helder arbeidsperspectief krijgen. Leerlingen uit leerwegondersteunend vmbo, praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs steunt de gemeente door prestatieafspraken met werkgevers en opleidingen over toelating, begeleiding en zo nodig loonkostensubsidie.

2.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT

2.2.1 Meer werk

Duurzame investeringen zorgen voor werkgelegenheid. We zorgen dat banen door investeringen in de omslag naar een duurzame economie zoveel mogelijk in Rotterdam terecht komen.

Stimuleren werkgelegenheid: Investeringen van de gemeente worden op een aantal criteria getoetst, bijvoorbeeld het effect op de werkgelegenheid. Rotterdam experimenteert, met lokale ondernemers, met werkgelegenheidsprojecten in de wijk. Daarbij denken we ook aan stageplaatsen.

Extra werk voor praktisch opgeleiden: De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Door minder aan te besteden komen er binnen de organisatie banen in schoonmaak, beveiliging en groenbeheer. Bij opdrachten en aanbestedingen eist de gemeente een sociale bijdrage door stageplaatsen, leerwerktrajecten en begeleiding van maatschappelijk kwetsbare groepen.

Tegengaan arbeidsmarktdiscriminatie: Een arbeidsmarkt die mensen uitsluit is onrechtvaardig, slecht voor de economie en slecht voor de sociale cohesie. We bestrijden arbeidsmarktdiscriminatie, onder andere met mystery sollicitanten om de kennis en bewustwording over dit probleem te vergroten. Rotterdam doet geen zaken met discriminerende werkgevers.

2.2.2 Meer kansen

Investeren in scholing: Rotterdamse werklozen, met en zonder uitkering, krijgen mogelijkheden voor om- en bijscholing, waar mogelijk met baangarantie. Uitkeringsgerechtigden zonder startkwalificatie krijgen de mogelijkheid alsnog die te behalen. Ervaringscertificaten (EVC) helpen Rotterdammers met veel ervaring maar weinig diploma's om een mooi cv op te bouwen.

Aanpak jeugdwerkloosheid: Voortijdig schoolverlaters stimuleren we hun opleiding weer op te pakken of om te schakelen naar een leer/werktraject. Bemiddelaars helpen jongeren zo nodig bij het vinden van een nieuw carrièreperspectief.

Iedere Rotterdammer kan lezen en schrijven: Wie hulp of ondersteuning van de gemeente Rotterdam vraagt, wordt gescreend op taalachterstand of laaggeletterdheid. Rotterdam zorgt voor voldoende en kwalitatief goede taalcursussen.

563 **Toegankelijke kinderopvang:** Kinderopvang geeft meer mensen de kans aan het werk te gaan.
564 Rotterdam zorgt daarom voor voldoende goede, betaalbare en toegankelijke kinderopvang.
565

566 **Arbeidsondersteuning:** Rotterdam zoekt alternatieven voor mensen die - nog - geen kans op een
567 baan maken. Door de inzet van scholing, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk. Zo nodig
568 met begeleiding en loonkostensubsidie. De gemeente geeft als werkgever het voorbeeld en maakt en
569 bewaakt afspraken met bedrijven. Het aantal beschutte werkplekken wordt verdubbeld.
570

571 **Ondernemen vanuit de uitkering:** We stimuleren het starten van een bedrijf uit de uitkering.
572 Bijverdienen stimuleren we tot het wettelijk maximum. We maken ons landelijk hard voor het ophogen
573 van deze limiet.
574

575 **Ruimte voor ondernemerschap:** We stimuleren ondernemerschap in de stad. De gemeente schrapt
576 overbodige regels voor ondernemers en vermindert de bureaucratie. Kleine ondernemers krijgen
577 eerlijke kansen bij aanbestedingen.
578

579 **2.2.3 Een stevig vangnet**

580 **Vertrouw Rotterdammers:** GroenLinks wil dat Rotterdammers met een bijstandsuitkering worden
581 behandeld vanuit klantvriendelijkheid, hulpvaardigheid en vertrouwen.
582

583 **Ruimhartig bijstandsbeleid:** De gemeente richt het bijstandsbeleid zo ruimhartig mogelijk in. Ook als
584 experimenten een zekere bestuurlijke ongehoorzaamheid ten opzichte van het Rijk vragen.
585

586 **Bijstand zonder bureaucratie:** De verplichte wachttijd van vier weken schaffen we af net als
587 drempels die het recht op uitkering inperken. Wie uitstroomt kan zijn uitkering pauzeren zodat het
588 aanmeldproces niet opnieuw doorlopen hoeft te worden. Rotterdam doet voorstellen aan het rijk voor
589 aanpassing van het bijstandsbeleid aan de flexibilisering van de arbeidsmarkt.
590

591 **Geen repressie maar meedoen:** WerkLoont, het programma waarin een deel van de Rotterdammers
592 met een uitkering een dag per week de straten veegt, wordt afgeschaft. Re-integratietrajecten mogen
593 geen andere banen verdringen en worden getoetst op duidelijke leerdoelen.
594

595 **Geen verplichte tegenprestatie:** We stimuleren mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om
596 zich te ontwikkelen door bezigheden buitenshuis. Dit stellen we echter niet verplicht.
597

598 **Compensatie mantelzorg en kostendelersnorm:** Wie mantelzorg verleent, wordt vrijgesteld van
599 sollicitatieplicht. De korting door de kostendelersnorm wordt volledig gecompenseerd.
600

601 **Terughoudend boetebeleid:** Rotterdam probeert boetes en maatregelen zoveel mogelijk te
602 voorkomen en zo laag mogelijk te houden. Daarbij houden we rekening met de aanwezigheid van
603 kinderen in een gezin.
604

605 **2.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING**
606

607 **2.3.1 Meedoen in Rotterdam**

608 **Armoedebestrijding heeft prioriteit:** Rotterdam maakt van voorkomen en terugdringen van armoede
609 een topprioriteit. Armoede is de verantwoordelijkheid van de hele samenleving. Samen voorkomen we
610 dat armoede generaties lang wordt door gegeven.
611

612 **Kwijtschelding gemeentelijke lasten:** Rotterdammers die minder dan 120% van het minimumloon
613 verdienen wordt 100% van de gemeentelijke lasten kwijtgescholden.
614

615 **Individuele inkomenstoelage omhoog:** Rotterdammers die minder dan 120% van het minimumloon
616 verdienen komen in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage. De toeslag wordt opgehoogd.
617

618 **Extra ondersteuning vrij besteedbaar:** Rotterdam overtuigt het rijk dat AOW- en jeugdtegoed weer
619 in geld moeten worden uitgekeerd. Tot die tijd breiden we het aantal winkels, dat het tegoed
620 accepteert, flink uit. Voorwaarden passen we soepel toe.
621

622 **Meer geld voor noodgevallen:** Het maatwerkbudget voor incidentele noodgevallen voor wijkteams
623 wordt ook toegankelijk voor vraagwijzers en welzijnsorganisaties. De gemeentelijke bijdrage aan het
624 Fonds Bijzondere Noden Rotterdam gaat omhoog.

625
626 **Bijzondere bijstand is een gift:** De bijzondere bijstand wordt weer een gift. Bij bijzondere bijstand
627 voor vervanging van een elektrisch apparaat wordt voor het zuinigste apparaat gekozen.

628
629 **Sport en cultuur voor kinderen in armoede:** Rotterdam participeert in het Jeugdsportfonds en het
630 Jeugdcultuurfonds. Zo kunnen kinderen die in armoede opgroeien sporten en zich cultureel
631 ontplooiën. Aanmeldprocedures maken we simpeler. Alle Rotterdamse kinderen leren op de
632 basisschool zwemmen. De Rotterdammer wordt gratis voor minima en de gemeente blijft
633 Jeugdvakantieland steunen.

634 635 **2.3.2 Erger voorkomen**

636 **Minima praktisch ondersteunen:** De minima-makelaar helpt Rotterdammers die in armoede leven of
637 die hun inkomen plotseling sterk zien dalen. Dat gebeurt door enerzijds te helpen uitgaven te
638 beperken, bijvoorbeeld door goedkopere woonruimte te zoeken. Anderzijds worden zij geholpen door
639 de weg naar mogelijkheden en regelingen te wijzen.

640
641 **Armoedeplatforms stimuleren:** De gemeente stimuleert en faciliteert de oprichting van
642 armoedeplatforms in alle stadsdelen. Initiatieven als de voedselbank en de kledingbank werken er
643 samen met gemeentediensten, signaleren problemen en wisselen goede ervaringen uit.

644
645 **Meer hulp bij betalingsproblemen:** Wie betalingsproblemen heeft, krijgt in Rotterdam een
646 hulpaanbod voor problemen escaleren. Bij huwelijk, scheiding en overlijden geeft de gemeente
647 standaard voorlichting over financiële gevolgen en regelingen om die te verzachten.

648
649 **Voorkomen van dakloosheid:** Huisuitzettingen voorkomen we voor alle Rotterdammers, niet alleen
650 voor gezinnen en mensen met psychische problemen. Door integrale aanpak van achterliggende
651 problemen en snelle schuldhulpverlening investeert de stad in preventie van dakloosheid.

652
653 **Schuldproblemen:** De gemeente gaat over op 'sociaal incasseren' om het ontstaan van schulden te
654 voorkomen. Er komt actief beleid om andere Rotterdamse instellingen en bedrijven voor deze aanpak
655 te werven.

656 657 **2.3.3 Problemen oplossen**

658 **Individuele begeleiding bij schulden:** Wie de gemeente hulp vraagt bij het aanpakken van schulden
659 krijgt individuele begeleiding. We willen de stress die gepaard gaat met schulden en armoede
660 structureel wegnemen. Daarvoor gebruiken we technieken zoals mobility mentoring, een innovatieve
661 aanpak van de problematiek achter schulden. Hulpverleners zijn alert op het herkennen van GGZ-
662 problematiek en andere beperkingen.

663
664 **Betere schuldhulpverlening:** De capaciteit van de schuldhulpverlening wordt vergroot, drempels
665 worden zoveel mogelijk weg genomen en het aanmeldproces eenvoudiger. Rotterdam start een proef
666 met het opkopen van schulden.

667
668 **Economische zelfstandigheid vergroten:** In de eigen organisatie heft de gemeente de loonkloof
669 tussen mannen en vrouwen op. Rotterdam versterkt door gericht beleid de economische
670 zelfstandigheid van vrouwen.

671

672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726

2.4. MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

2.4.1 Niemand slaapt op straat

In Rotterdam slaapt niemand op straat: We zorgen voor voldoende plaatsen in de nachtopvang voor dak- en thuislozen. Dak- en thuislozen komen altijd in aanmerking voor een Centraal Onthaal-pas die toegang geeft tot de nachtopvang. Beperkende voorwaarden worden geschrapt.

Steun voor zwerfjongeren: Dakloze jongeren krijgen vanaf het eerste contact bij het Jongerenloket een vaste begeleider aangewezen. De gemeente zorgt voor een soepele overgang 18-/18+, zodat niemand tussen wal en schip valt.

Maatwerk in de opvang: Gezinsopvang vervangt plaatsing in hotels. Voor de kleine groep 'moeilijk plaatsbaren' wordt een geschikt aanbod ontwikkeld.

Stedelijk wijkteam daklozen: Er komt een stedelijk wijkteam gespecialiseerd in de problematiek van dak- en thuislozen.

Alle daklozen krijgen hulp: Daklozen krijgen snel een postadres en een identiteitsbewijs. Een uitkering en DIGID aan vragen wordt zo makkelijker en de zorgverzekering blijft behouden. Een startarrangement zorgt dat schulden niet verder oplopen.

Geen effect op kostendelersnorm: Rotterdammers die een dakloze in huis nemen of op de bank laten slapen, worden daarvoor niet gekort op hun uitkering via de kostendelersnorm.

2.4.2 Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Investeren in vroegsignalering en preventie: Zorg moet meer zijn dan een vangnet. Rotterdam zet in op beproefde interventies ter voorkoming van erger leed.

Geen wachtlijst: We zorgen ervoor dat de wachtlijsten binnen een jaar weggewerkt worden. Voor volwassenen en voor jongeren zijn er structureel genoeg plaatsen in de crisisopvang.

Stabiliteit staat voorop: GroenLinks wil de looptijd van indicaties voor (O)GGZ verlengen, zodat mensen niet onnodig vaak opnieuw gekeurd worden. Dat levert een stabielere basis voor herstel.

Steun voor mantelzorgers: Langer thuis wonen lukt Rotterdammers met psychische problemen alleen door een netwerk van mantelzorgers. De gemeente biedt trainingen om mantelzorgers te helpen bij die ingewikkelde taak.

2.4.3 Iedereen een veilige plek

Beschermd wonen: Rotterdam investeert in extra locaties voor beschermd wonen. De doorstroming van nood- en nachtopvang via beschermd wonen naar zelfstandigheid wordt verbeterd.

Spreiding opvanglocaties: Opvanglocaties worden evenredig over de stad verspreid. In elk gebied is tenminste één laagdrempelige GGZ-voorziening.

Respect voor daklozen: De politie voorkomt het opjagen en beboeten van daklozen voor buitenslapen door in samenwerking met alle Rotterdamse hulpinstanties direct toe te leiden naar de juiste hulp. De politie is, ook door de 24-uurs aanwezigheid, en belangrijke bondgenoot in de hulpverlening.

Huiselijk, seksueel en eengerelateerd geweld aanpakken: We investeren in preventie, voorlichting en versterken de capaciteit en deskundigheid van zorgverleners en politie. Dat legt de basis voor een intensievere aanpak van huiselijk, seksueel en eengerelateerd geweld.

727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786

Meldpunt Veilig Thuis bereikbaar: Het meldpunt Veilig Thuis moet dag en nacht bereikbaar en inzetbaar zijn. Wachtlijsten zijn onacceptabel, wie te maken krijgen met huiselijk geweld of kindermishandeling wordt meteen geholpen. Veilig Thuis zorgt voor nazorg voor en terugkoppeling aan slachtoffer en melder.

Voldoende opvang: De gemeente borgt voldoende opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld. Daarbinnen is in het bijzonder aandacht voor LHBTI-ers uit traditionele gemeenschappen.

2.5 ZORG EN ONDERSTEUNING

2.5.1 De mens centraal

Inkoop op menselijke maat: Bij de aanbesteding van nieuwe contracten richt de gemeente de spelregels zo in dat ook kleine aanbieders kunnen meedingen. In het belang van cliënten en personeel is personele continuïteit een harde eis.

Kwaliteit van de zorg verbeteren: We verbeteren de kwaliteit van de zorg en ondersteuning. We stimuleren dat professionals in andere organisaties meekijken en adviseren over het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning. Daarnaast vervangen uitvoering op menselijke maat en overleg met uitvoerder van bovenaf opgelegde registraties.

Van loketten naar mensen: Cliënten in de zorg krijgen één aanspreekpunt, een coach die zorgt voor dienstverlening op maat. Zo worden verschillende vormen van zorg op elkaar afgestemd. Dat is effectiever, beter en goedkoper.

2.5.2 Zorg voor iedereen

Samenwerking in de zorg: Concurrentie in de zorg maakt plaats voor samenwerking. GroenLinks werkt toe naar een integraal persoonsgebonden budget (IPGB) voor vragen over gezondheid, jeugdhulp, werk, inkomen en wonen. We stimuleren een integrale aanpak tussen huisartsen, maatschappelijk werk, jeugdzorg en schuldhulpverlening.

Weg met wachtlijsten: Wachten op gespecialiseerde professionele ondersteuning is onacceptabel. We investeren in het wegwerken van wachtlijsten.

In Rotterdam is niemand geïsoleerd: Daar zorgen we voor met projecten zoals Welzijn op Recept, waarbij de huisarts eenzame Rotterdammers met gezondheidsklachten kan doorverwijzen naar vrijwilligerswerk. Sociale activiteiten voor ouderen en mensen met een beperking worden zoveel mogelijk in de wijk georganiseerd.

Uitbreiding Rotterdampolis: De Rotterdampolis wordt uitgebreid met nieuwe doelgroepen. Er komt aandacht voor preventieve zorg, bijvoorbeeld door het vergoeden van diëtetiek en Hiv-preventie medicijn PrEP

2.5.3 Samen zorgen

Lokale initiatieven stimuleren: Meer en meer organiseren Rotterdammers zorg en welzijn zelf. Deze initiatieven ondersteunen we via bijvoorbeeld onderaannemerschap, op projectbasis of (structurele) subsidie. Waar nodig helpt de gemeente de kwaliteit van initiatieven te verbeteren.

Wijk- én mensgericht werken: We zetten in op kleine zelfsturende teams in de wijk. Buurthuis kamers en wijkverenigingen bieden toegang tot zorg in een vertrouwde omgeving. Je postcode bepaalt niet welke zorg je krijgt, soms kan 'nabijheid' ook zorgen voor gevoelens van onveiligheid en schaamte.

Mantelzorgers ondersteunen: Heel veel Rotterdammers leveren mantelzorg aan familie, vrienden of burens. De gemeente steunt hen via respijthuizen, een ov-vergoeding en ondersteuning bij verhuizen.

Cliënten meer betrekken: De gemeente betreft cliënten meer bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet. We faciliteren onafhankelijke cliënten- en patiëntenorganisaties. Kinderen en jongeren krijgen een stem. Zorgaanbieders gaan cliënten meer betrekken bij zorg en ondersteuning.

787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836

3. OPEN ROTTERDAM

In Rotterdam mag je zijn wie je bent. Ongeacht waar je vandaan komt, waar je in gelooft of van wie je houdt. We streven naar emancipatie en werken aan **gelijke kansen voor iedereen**. Verschillen in cultuur, achtergrond of geloof zijn voor GroenLinks geen probleem maar een drijvende kracht voor zowel economische als creatieve en culturele ontwikkelingen. Met al onze verschillen maken we Rotterdam. **We delen democratie en rechtsstaat.** Daarom bestrijden we intolerantie. En daarom is Rotterdam hartelijk voor mensen in nood.

Rotterdam trekt hoogopgeleiden en jonge gezinnen. Wij willen dat er ruimte blijft voor oorspronkelijke bewoners. Dat er geen goedkope woningen gesloopt worden zolang er nog mensen op zoek zijn naar woonruimte. In het Rotterdam van GroenLinks krijgen bewoners **de ruimte om eigen initiatieven te ontwikkelen**. Bij gemeentelijke plannen worden bewoners altijd betrokken.

De gemeentelijke dienstverlening is voor veel mensen ingewikkeld. Rotterdammers moeten steeds verder reizen en steeds langer wachten. Ook voor simpele zaken zoals het aanvragen van een paspoort of het aangeven van de geboorte van een kind. GroenLinks wil betere **toegankelijkheid en bereikbaarheid** van gemeentelijke medewerkers, informatie en **dienstverlening op wijkniveau**.

Kunst en cultuur hebben een grote waarde voor onze maatschappij. Ze vormen de creatieve **tegenhanger** van economisme en **verruwing** van het **maatschappelijk debat**. Er is te veel bezuinigd. Wijkgebouwen en lokale cultuurcentra zijn of worden gesloten, terwijl er niet goed is nagedacht over alternatieven. Er is behoefte aan een goede culturele basisinfrastructuur en aan continuïteit. Dat heeft direct effect op de gezondheid, productiviteit, integratie, sociale samenhang en aantrekkelijkheid van een wijk. Daarom is een investering in kunst en cultuur essentieel voor ontwikkeling van onze stad.

GroenLinks wil een veilige stad voor iedereen. We staan een veiligheidsbeleid voor dat zich laat kenmerken door een preventief en effectief karakter. Aandacht voor sociale samenhang en een schone buurt zijn daarbij net zo belangrijk als adequate handhaving.

GroenLinks bevordert **vertrouwen en veiligheid**. We leggen focus op het voorkomen van criminaliteit in de persoonlijke levenssfeer: huiselijk geweld, zedenmisdrijven, diefstal, inbraken en vandalisme. Ook hier willen we de menselijke maat terug. **Wijkagenten** zijn voor ons de spil van het veiligheidsbeleid. Preventie en voorkomen van herhaling krijgen de ruimte. De politie bestaat voor GroenLinks uit mensen die ons vertrouwen waard zijn en bij wie het geweldsmonopolie in goede handen is. Discriminatie is bij het uitvoeren van handhavende taken onacceptabel.

GroenLinks maakt zich sterk voor het **beschermen** van **privacy**. Binnen de gemeente worden daar heldere afspraken over gemaakt. De **gemeente** maakt **transparant** wat zij, waarom, registreert en brengt bewoners en bedrijven daarvan op de hoogte.

GroenLinks staat voor een **open, ontspannen en bruisende stad**. De stad is van en voor alle Rotterdammers. Dat is een **stevige uitdaging**. Want wie profiteert er van de ontwikkelingen in de stad? De kracht van de stad is de diversiteit en de ruimte voor eigen beleving, in religieus en cultureel perspectief. **Op die kracht wil GroenLinks verder bouwen.**

837 **3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT**
838
839 **3.1.1 De stad is van iedereen**
840 **Diversiteit in de stad:** Rotterdam is een open stad. We voeren actief beleid op diversiteit,
841 emancipatie en acceptatie. Organisaties die zich daarmee bezighouden krijgen steun.
842
843 **Een stad voor jong en oud:** De gemeente Rotterdam ondersteunt initiatieven die jongeren en
844 ouderen met elkaar verbindt.
845
846 **Shelter City:** Rotterdam wordt een 'Shelter City'. Shelter Cities bieden tijdelijke opvang aan mensen
847 die in de problemen komen omdat ze mensenrechtenschendingen in hun eigen land bestrijden.
848
849 **3.1.2 Tegen discriminatie**
850 **Godsdienstvrijheid:** In Rotterdam mag iedereen geloven wat hij of zij wil. Vrijheid van godsdienst
851 geldt ook voor de bouw van gebedshuizen. We staan in voor de veiligheid van de bezoekers van deze
852 gebouwen.
853
854 **De dialoog aangaan:** We stimuleren de dialoogcultuur in onze stad, faciliteren debatcentra en gaan
855 zelf graag het gesprek aan. Omdat we liever praten dan schreeuwen.
856
857 **Antidiscriminatiebeleid:** Rotterdam toetst het antidiscriminatiebeleid elke vier jaar. Werkgevers
858 bestrijden samen met de gemeente discriminatie op de werkvloer in het Rotterdams Platform
859 Arbeidsdiscriminatie.
860
861 **3.1.3 LHBTI's**
862 **Hulpverlening:** Specifieke hulpverlening voor LHBTI's blijft nodig. We draaien de bezuinigingen terug
863 en zorgen dat deze groep weet waar ze voor hulp aan kunnen kloppen.
864
865 **Voorlichting:** Alle Rotterdamse kinderen worden op school voorgelicht. Er wordt gericht aandacht
866 besteed aan LHBTI's.
867
868 **Homo ambassadeurs:** Rotterdam werft nieuwe homo-ambassadeurs om homoseksualiteit
869 bespreekbaar maken op onder meer scholen en sportclubs.
870
871 **Gay Rotterdam:** Rotterdam trekt veel toeristen, we vinden het belangrijk dat de stadspromotie gay-
872 friendly is.
873
874 **Roze Loper:** In woon-zorgcomplexen zijn roze ouderen welkom. Daarom bevorderen we dat
875 Rotterdamse zorginstellingen zich aansluiten bij de roze loper.
876
877 **3.1.4 Nieuwkomers en vluchtelingen**
878 **Humaan beleid voor vluchtelingen:** Statushouders die zich in de stad vestigen worden intensief
879 begeleid. Ze zijn Rotterdammer vanaf de dag van aankomst. Nieuwkomers maken een snelle start. De
880 leren de taal, gaan studeren en zo snel mogelijk aan het werk.
881
882 **Bed, bad, brood:** Ongedocumenteerden worden opgevangen in Rotterdam. Behalve bed, bad en
883 brood krijgen zij begeleiding aangeboden. Rotterdam werkt niet mee aan het opleggen van
884 vreemdelingendetentie. Het detentiecentrum op Rotterdam Airport wordt niet langer gebruikt voor het
885 opsluiten van ongedocumenteerden.
886

887 **3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER**

888

889 **3.2.1 Het begint in de wijk**

890 **Wijkaanpak:** Er komt meer experimenteerruimte in de stad voor een gezamenlijke wijkaanpak in co-
891 creatie van bewoners en gemeente.

892

893 **Wijkbegroting:** GroenLinks wil dat bewoners jaarlijks in samenwerking met de gemeente een
894 wijkbegroting opstellen. In deze wijkbegroting wordt bepaald welk budget wordt ingezet voor de
895 sociale ondersteuning en de inrichting van buitenruimte.

896

897 **Bewoners betrokken:** Bewoners geven de ontwikkeling van plannen mede vorm. Dit geldt voor de
898 inrichting van de wijk, zorg en welzijn en de inzet van politie en stadswacht.

899

900 **Buurthuizen:** Buurthuizen, wijkhuiskamers, verenigingsruimtes en ontmoetingsruimtes zijn nodig voor
901 de uitvoering van ideeën en activiteiten. Gemeentelijke panden met een wijkfunctie mogen pas
902 verkocht of verhuurd worden als vast staat dat in de rest van de wijk voldoende plek is voor alle
903 buurtactiviteiten.

904

905 **3.2.2 De stad geeft Rotterdammers de ruimte**

906 **Buurtinitiatieven:** Er komt meer budget beschikbaar om initiatieven en ideeën van bewoners te
907 realiseren. Barrières rondom regels en financiering nemen we weg.

908

909 **Zelfbeheer:** Wie zelf voor een stuk groen zorgt of een stuk van de stad wil vergroenen krijgt de ruimte
910 en ondersteuning.

911

912 **Right to challenge, Right to Bid:** Bewoners krijgen de gelegenheid aan te geven dat zij publieke
913 taken willen overnemen van de gemeente en daarvoor gemeentelijk vastgoed tegen aangepaste
914 tarieven willen huren of kopen.

915

916 **3.2.3 De gemeente geeft het voorbeeld**

917 **Gebiedscommissies versterken:** Lokale besluitvorming sluit beter aan op de wensen van de
918 bewoners. Daarom wil GroenLinks sterke gebiedscommissies met goede gebiedsambtenaren.
919 Bezuinigingen op gebiedsambtenaren worden teruggedraaid.

920

921 **Dienstverlening van de gemeente verbeteren:** GroenLinks wil voor elke Rotterdammer een
922 stadswinkel in de buurt. De maximale wachttijd voor een afspraak is nooit meer dan drie dagen.
923 Vraagwijzers en andere gemeentelijk loketten worden lokaal en naar behoefte georganiseerd. Wie niet
924 digitaal vaardig is, krijgt hulp.

925

926 **Open overheid:** De gemeente toont open en transparant per wijk welke besluiten er met welk geld
927 worden genomen. De gemeente stelt deze informatie online beschikbaar. Rotterdammers krijgen de
928 mogelijkheid eenvoudig input voor verbetering te leveren.

929

930 **Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens:** De gemeente maakt inzichtelijk welke
931 persoonsgegevens geregistreerd worden, voor welke doeleinden, en met wie de gegevens gedeeld
932 worden. Ook geeft de gemeente Rotterdam openheid over het gebruik van big data en profilering. De
933 gemeenteraad krijgt de middelen om dit gebruik te toetsen.

934

935 **Slimmer aanbesteden:** Bij aanbestedingen en het verstrekken van subsidies wordt kwaliteit leidend.
936 In alle contracten worden voorwaarden van goed werkgeverschap en wederkerigheid aan de stad
937 opgenomen.

938

939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988

3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN

3.3.1 Ruimte voor kunst

Meer ruimte voor kunst en cultuur: Rotterdam heeft behoefte aan een sterke culturele infrastructuur, ook op wijkniveau. De gemeente faciliteert ontmoetingsplaatsen waar Rotterdammers kunst kunnen maken of ervan genieten.

Ruimte voor kunstenaars: Rotterdam kiest ervoor om een deel van haar maatschappelijk vastgoed definitief beschikbaar te stellen voor kunstenaars. Een goede spreiding van deze locaties over de stad is daarbij essentieel.

Kunst in de openbare ruimte: Rotterdam stimuleert kunst in de openbare ruimte. De 1%-regeling (artistieke verfraaiing) bij nieuwbouw wordt weer toegepast.

Media: Rotterdam stelt weer een filmfonds in. Producties van lokale TV en jongerenradio worden gestimuleerd.

3.3.2 Cultuur voor iedereen

Amateurkunst: Rotterdam helpt culturele verenigingen door oefenruimtes en podia in stand te houden en betaalbaar te maken. Cultuurscouts houden een centrale rol in het ontwikkelen van culturele initiatieven in de wijken.

Jeugd- en jongerencultuur: Rotterdam is een jonge stad. Er wordt geïnvesteerd in jeugd- en jongerencultuur. Street art zien we als een verrijking.

Toegankelijkheid voor ouderen: Culturele instellingen worden gestimuleerd een passend aanbod voor ouderen te ontwikkelen. Rotterdam stimuleert senioren om mee te doen aan culturele activiteiten in de stad.

Cultuureducatie: Op elke school krijgen leerlingen de mogelijkheid voor kunst- en cultuurbeoefening en les.

Bibliotheken: Iedere Rotterdammer heeft recht op een bibliotheek in de buurt.

3.3.3 Cultuur verbindt

Divers uitgaansaanbod: Bij een bruisende stad hoort bruisende horeca waar voor ieder wat wils is. In het centrum komen vrije openingstijden.

Festivals en evenementen: De gemeente blijft grootschalige festivals en evenementen met kleinschalige wijkinitiatieven verbinden. Organisatoren van festivals en evenementen in parken zorgen dat de natuur niet beschadigd wordt. We verduurzamen de stedelijke festival kalender.

Kleine instellingen: Kleine instellingen hebben een belangrijke toegevoegde waarde voor de culturele infrastructuur en worden daarom ondersteund.

Toerisme: Dat Rotterdam populair is, verbaast ons niet, we zetten in op een plan voor het beheersen van de groei van het toerisme. Zo scheppen we duidelijkheid voor alle partijen. We reguleren de particuliere verhuur aan toeristen. We streven naar een breed aanbod aan activiteiten gericht op een diverse groep bezoekers en het spreiden van infrastructuur voor toeristen over de hele stad.

989	
990	3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE
991	
992	3.4.1 Veiligheid doen we samen
993	Rotterdamers denken mee: Rotterdamers wordt gevraagd om mee te denken over het
994	veiligheidsbeleid. Dat organiseren we doeltreffend en laagdrempelig bijvoorbeeld via Buurt Bestuurt.
995	Meedoen kan ook. De inzet van buurtouders is er een mooi voorbeeld van.
996	
997	Samenwerking in het maatschappelijke veld: Gemeente en politie werken meer en beter samen
998	met maatschappelijke organisaties. Samen met bewoners ontwikkelen ze plannen voor een schone
999	en veilige wijk.
1000	
1001	De wijkagent is de spil: Er komen meer wijkagenten die in nauw contact staan met bewoners,
1002	ondernemers en professionals in de wijken. Samen pakken ze problemen lokaal aan.
1003	
1004	Stadswachten zijn gastheer: Stadswachten worden niet bewapend. Ze zijn de gastheren en
1005	gastvrouwen van de stad. Bij toezicht en handhaving beperken ze zich tot hun kerntaken.
1006	
1007	3.4.2 Voorkomen is beter
1008	Preventie werkt: Preventie werkt beter dan repressie. Het zero-tolerancebeleid wordt daarom
1009	afgeschaft. De samenscholingsverboden voor jongeren, het gebruik van mosquito's en avondklokken
1010	voor jongeren worden afgeschaft.
1011	
1012	Minder cameratoezicht: Er komt een einde aan de wildgroei van camera's in de openbare ruimte.
1013	Cameratoezicht wordt slechts zeer terughoudend ingezet en alleen daar waar het bewezen effectief
1014	is. Ook wordt het gebruik van de mobiele bodyscanner en van gezichtsherkenningcamera's
1015	beëindigd.
1016	
1017	Jongeren betrekken bij de wijk: Jongeren worden actief betrokken bij de inrichting van de
1018	buitenruimte waar meer ruimte komt voor graffiti-muren en overdekte hangplaatsen.
1019	
1020	Aandacht voor slachtoffers: Het wordt makkelijker om aangifte te doen. Er komt extra budget voor
1021	het sneller afhandelen van aangiftes. Slachtoffers van geweld en criminaliteit kunnen rekenen op
1022	begeleiding en opvang.
1023	
1024	Slachtoffers ondersteunen: GroenLinks vindt het onaanvaardbaar als mensen uit hun buurt worden
1025	weggepest. De dader verhuist en het slachtoffer blijft. Niet andersom.
1026	
1027	3.4.3 Veiligheid is mensenwerk
1028	Training voor hulpverleners: Medewerkers van ov-bedrijven en gemeentelijk personeel krijgen meer
1029	training in de-escalierend optreden. We organiseren goede nazorg na incidenten.
1030	
1031	Geen discriminatie: In Rotterdam wordt niet gecontroleerd op grond van uiterlijk. Aanhoudingen
1032	gebeuren op basis van concrete verdenkingen. De politie besteedt bij opleiding en training extra
1033	aandacht aan het voorkomen van discriminatie.
1034	
1035	Voorkoming huiselijk geweld heeft prioriteit: De aanpak ter voorkoming van huiselijk geweld,
1036	eergerelateerd geweld en kindermishandeling krijgt prioriteit.
1037	
1038	Ontspannen drugsbeleid: Er komt een ontspannen en effectief drugsbeleid. De verkoop en
1039	productie van softdrugs wordt gereguleerd.
1040	
1041	Reclassering werkt: We geloven in een tweede kans. De gemeente werkt samen met
1042	hulpverleningsinstanties om de terugkeer van ex-gedetineerden in de maatschappij goed voor te
1043	bereiden. Hierbinnen is ruimte voor experimenten en pilots.
1044	
1045	Radicalisering voorkomen: We investeren in training voor eerstelijns professionals in het herkennen
1046	van signalen en risicofactoren. We bevorderen samenwerking met en tussen organisaties,
1047	verenigingen en andere instituties met speciale expertise op dit gebied.
1048	

1049 **3.4.4 Privacy**

1050 **Meer privacy deskundigheid:** De gemeente zet in op meer interne deskundigheid. Ambtenaren
1051 krijgen een cursus over wat de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) betekent voor het
1052 werk. De gemeente is voorbereid op de AVG die in 2018 van kracht wordt.

1053
1054 **Digitale veiligheid vergroten:** De gemeente investeert in cybersecurity en stelt eisen aan bedrijven
1055 en organisaties waarmee zij werkt. In alle processen van de gemeente wordt privacy by design
1056 toegepast, zodat altijd wordt gekeken of er niet meer gegevens worden verzameld dan nodig.
1057 Persoonsgegevens die door de gemeente worden verzameld worden veilig opgeslagen.
1058

INHOUDSOPGAVE INLEIDING

1. GROEN ROTTERDAM

1.1 CIRCULAIRE STAD

1.1.1 Actieve rol gemeente

- Duurzaamheidsvisie kern beleid
- Oprichting Rotterdam Circular Centrum
- Actief aandeelhouderschap
- Openbare gebouwen beschikbaar voor zonnepanelen
- Naar energieopslag en een slim energienetwerk
- Heldere regels, efficiënte vergunningverlening

1.1.2 Duurzame economie

- Schone werkgelegenheid
- Duurzaam vestigingsbeleid
- Gronduitgifte past in duurzaamheidsvisie

1.1.3 Duurzame energie

- Kolencentrales snel sluiten
- Zonnecentrales langs snelwegen
- Haven energieneutraal in 2030
- Restwarmte lokaal hergebruiken
- Meer ruimte voor windenergie
- Schoon en duurzaam vervoer

1.1.4 Afval en grondstoffen

- Afval scheiden aan de bron
- Makkelijker afval scheiden
- Huishoudelijk afvalwater
- Afval is grondstof

1.2 STAD IN SAMENHANG

1.2.1 Ruimte voor Rotterdammers

- Prettige buurten
- Veilig naar school
- Infrastructuur voor schoon verkeer
- Van autoparkeernorm naar mobiliteitsnorm
- Aandacht voor historie
- Verdichten gebeurt groen
- Kantoren worden woningen
- Rotterdam ondergronds

1.2.2 Fietsen

- Betere fietspaden
- Meer fietsnelwegen
- Meer fietsenstallingen
- Betere aansluiting fiets-ov

1.2.3 Openbaar vervoer

- Meer OV in de stad
- OV blijft betaalbaar
- Overstappen buiten de stad
- Toegankelijkheid

1.3 GEZONDE STAD

1.3.1 Actieve rol gemeente

- Schoon inkopen
- Aanpak van milieudelicten
- Bestrijding van luchtvervuiling

1.3.2 Minder vervuiling

- Milieuzone uitbreiden
- Schone schepen en generatoren
- Minder vliegverkeer
- Minder houtstook

1.3.3 Gezondere Rotterdammers

- Gezonde voeding
- Gezonde scholen
- Ruimte voor sport
- Sport voor iedereen

1.4 NATUURLIJKE STAD

1.4.1 Water

- Klimaatbestendiger stad
- Waterkwaliteit omhoog
- Fundering samen aanpakken

1.4.2 Groen

- Ecologische stadsstructuur
- Groenmakelaar steunt initiatieven
- Bestaand groen, blijft groen
- Herplant plicht
- Groen goed onderhouden
- Minder verstening

1.4.3 Dieren

- Biodiversiteit
- Dierenwelzijn in kaart
- Vogelvriendelijke stad

1.5 DUURZAAM WONEN

1.5.1 Actieve rol gemeente

- Gevarieerde buurten
- Aangepast wonen
- Plattedakenplan
- Kwalitatieve hoogbouw

1.5.2 Alle Rotterdammers kunnen goed wonen

- Alleen slopen voor herbouw
- Bouwen naar behoefte
- Aanpak wachtlijsten
- Leegstand bestrijden

1.5.3 Wonen kan veel duurzamer

- Bestaande woningen zuiniger
- Duurzame nieuwe woningen
- Groene verdichting

2. EERLIJK ROTTERDAM

2.1 ONDERWIJS

2.1.1 Kansen voor alle leerlingen

- Rotterdamse peuters zijn er vroeg bij
- Kinderen zonder taalachterstand naar school
- Ouderbetrokkenheid en ouderbijdrage
- Passend onderwijs voor alle kinderen
- Terugdringen schooluitval
- Gezonde leerlingen
- Gezonde gebouwen
- Gezond onderwijsstelsel

2.1.2 Een goede basis

- Rotterdam heeft de beste docenten
- Innovatiebudget voor onderwijs
- Extra lessen
- Gemengde scholen
- Brede ontwikkeling

2.1.3 Middelbaar en hoger beroepsonderwijs

- Rotterdam stimuleert doorleren
- Mbo leidt vakmensen op
- Iedere Rotterdammer een stageplek
- Aanbod hoger onderwijs
- Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt

2.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT

2.2.1 Meer werk

- Duurzame investeringen zorgen voor werkgelegenheid
- Stimuleren werkgelegenheid
- Extra werk voor praktisch opgeleiden
- Tegengaan arbeidsmarktdiscriminatie

2.2.2 Meer kansen

- Investeren in scholing
- Aanpak jeugdwerkloosheid
- Iedere Rotterdammer kan lezen en schrijven
- Toegankelijke kinderopvang
- Arbeidsondersteuning
- Ondernemen vanuit de uitkering
- Ruimte voor ondernemerschap

2.2.3 Een stevig vangnet

- Vertrouw Rotterdammers
- Ruimhartig bijstandsbeleid
- Bijstand zonder bureaucratie
- Geen verplichte tegenprestatie
- Geen repressie maar meedoen
- Compensatie mantelzorg en kostendelersnorm
- Terughoudend boetebeleid

2.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING

2.3.1 Meedoen in Rotterdam

- Armoedebestrijding heeft prioriteit
- Kwijtschelding gemeentelijke lasten
- Individuele inkomensloeslag omhoog
- Extra ondersteuning vrij besteedbaar
- Meer geld voor noodgevallen
- Bijzondere bijstand is een gift

- Sport en cultuur voor kinderen in armoede

2.3.2 Erger voorkomen

- Minima praktisch ondersteunen
- Armoedeplatforms stimuleren
- Meer hulp bij betalingsproblemen
- Voorkomen van dakloosheid
- Schuldproblemen

2.3.3 Problemen oplossen

- Individuele begeleiding bij schulden
- Betere schuldhulpverlening
- Economische zelfstandigheid vergroten

2.4 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

2.4.1 Niemand slaapt op straat

- In Rotterdam slaapt niemand op straat
- Steun voor zwerfjongeren
- Maatwerk in de opvang
- Stedelijk wijkteam daklozen
- Alle daklozen krijgen hulp
- Geen effect op kostendelersnorm

2.4.2 Geestelijke gezondheidszorg

- Investeren in vroegsignalering en preventie
- Geen wachtlijst
- Stabiliteit staat voorop
- Steun voor mantelzorgers

2.4.3 Iedereen een veilige plek

- Beschermd wonen
- Spreiding opvanglocaties
- Respect voor daklozen
- Huiselijk, seksueel en eengerelateerd geweld aanpakken
- Meldpunt Veilig Thuis bereikbaar
- Voldoende opvang

2.5 ZORG EN ONDERSTEUNING

2.5.1 De mens centraal

- Inkoop op menselijke maat
- Kwaliteit van de zorg verbeteren
- Van loketten naar mensen

2.5.2 Zorg voor iedereen

- Samenwerking in de zorg
- Weg met de wachtlijsten
- In Rotterdam is niemand geïsoleerd
- Uitbreiding Rotterdampolis

2.5.3 Samen zorgen

- Lokale initiatieven stimuleren
- Wijk- én mensgericht werken
- Mantelzorgers ondersteunen
- Cliënten meer betrekken

3. OPEN ROTTERDAM

3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT

3.1.1 De stad is van iedereen

- Diversiteit in de stad
- Een stad voor jong en oud
- Shelter City

3.1.2 Tegen discriminatie

- Godsdienstvrijheid
- De dialoog aangaan
- Antidiscriminatiebeleid

3.1.3 LHBTI's

- Hulpverlening
- Voorlichting
- Homo ambassadeurs
- Gay Rotterdam
- Roze Loper

3.1.4 Nieuwkomers en vluchtelingen

- Humaan beleid voor vluchtelingen
- Bed, bad, brood

3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER

3.2.1 Het begint in de wijk

- Wijkaanpak
- Wijkbegroting
- Bewoners betrokken
- Buurthuizen

3.2.2 De stad geeft Rotterdammers de ruimte

- Buurtinitiatieven
- Zelfbeheer
- Right to challenge, Right to Bid

3.2.3 De gemeente geeft het voorbeeld

- Gebiedscommissies versterken
- Dienstverlening verbeteren
- Open overheid
- Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens
- Slimmer aanbesteden

3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN

3.3.1 Ruimte voor kunst

- Meer ruimte voor kunst en cultuur
- Ruimte voor kunstenaars
- Kunst in de openbare ruimte
- Media

3.3.2 Cultuur voor iedereen

- Amateurkunst
- Jeugd- en jongerencultuur
- Toegankelijkheid voor ouderen
- Cultuureducatie
- Bibliotheken

3.3.3 Cultuur verbindt

- Divers uitgangsaanbod
- Festivals en evenementen
- Kleine instellingen
- Toerisme

3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE

3.4.1 Veiligheid doen we samen

- Rotterdammers denken mee
- Samenwerking in het maatschappelijke veld
- De wijkagent is de spil
- Stadswachten zijn gastheer

3.4.2 Voorkomen is beter

- Preventie werkt
- Minder cameratoezicht
- Jongeren betrekken bij de wijk
- Aandacht voor slachtoffers
- Slachtoffers ondersteunen

3.4.3 Veiligheid is mensenwerk

- Training voor hulpverleners
- Geen discriminatie
- Voorkoming huiselijk geweld heeft prioriteit
- Ontspannen Drugsbeleid
- Reclassering werkt
- Radicalisering voorkomen

3.4.4 Veiligheid en privacy

- Meer privacy deskundigheid
- Digitale veiligheid vergroten